

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3051

[Total No. of Pages : 4

[5203]-Ext.-11
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO - C1: Political Theory
PO - C4: Comparative Politics
(2013 Pattern) (Compulsory Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Define the terms 'Justice' and 'rights' Explain their nature and various types.
- b) Define the term 'political Theory'. Explain its nature significance and causes. of decline and resurgence.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss the Liberal and Feminist perspective of political theory.
- b) Explain the terms 'Liberty' and 'Equality' discuss the relationship between them.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Define the term 'Modernization and 'Development' Take a brief review of the process of modernization and development.
- b) Give meaning of the term 'Non. Democratic system,. Explain its nature, features and various types.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) What is 'Bureaucracy? Explain the changing role of bureaucracy in the period of globalization.
- b) Discuss the nature types and functions of political parties in the context of globalization.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four):

[20]

- a) Political obligation features and bases.
- b) Redical theory of Democracy.
- c) Marxist perspective of political theory.
- d) System theory approach to study comparative politics.
- e) Role of military indemocratic and authoritarian system.
- f) Nature of social movement.

Total No. of Questions : 5]

P3051

[5203]-Ext.-11
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO - C1: Political Theory
PO - C4: Comparative Politics
(2013 Pattern) (Compulsory Paper)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) 'न्याय' आणि हक्क संकल्पनांची व्याख्या लिहून त्यांचे स्वरूप आणि विविध प्रकार स्पष्ट करा.
ब) राजकीय सिध्दांताची व्याख्या लिहा. त्याचे स्वरूप महत्व सांगून न्यास आणि पुनरुत्थानाची कारणे लिहा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) राजकीय सिध्दांताच्या उदारमतवादी आणि स्त्रीवादी परिप्रेक्ष्यावर चर्चा करा.
ब) 'स्वातंत्र्य' आणि समता संकल्पना स्पष्ट करून त्यांच्या परस्परसंबंधाची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) 'आधुनिकीकरण' आणि 'विकास' या संज्ञांची व्याख्या लिहा. आधुनिकरण आणि विकास प्रक्रियेचा थोडक्यात आढावा घ्या.
ब) 'बिगर लोकशाही व्यवस्था' या संज्ञेचा अर्थ सांगून त्याचे स्वरूप वैशिष्ट्ये आणि विविध प्रकार लिहा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) नोकरशाही म्हणजे काय? जागतिकीकरण कालखंडातील नोकरशाहीची बदलती भूमिका स्पष्ट करा.
ब) जागतिकीकरणाच्या संदर्भात राजकीय पक्षांचे स्वरूप, प्रकार आणि कार्ये यांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) राजकीय आबंधन वैशिष्ट्ये आणि आधार
- ब) लोकशाहीचा मूलगामी सिध्दांत
- क) राजकीय सिध्दांताचा मार्क्सवादी परिप्रेक्ष्य
- ड) तुलनात्मक राज्यशास्त्राचा व्यवस्थावादी दृष्टिकोन
- इ) लोकशाही आणि अधिकारशाही व्यवस्थेतील लष्कराची भूमिका
- फ) सामाजिक चळवळीचे स्वरूप

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3052

[Total No. of Pages : 4

[5203]-Ext.-12
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO-C2: Public Administration
PO-C5: Public Policy
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss administrative and financial accountability.
- b) Compare between public administration and private administration.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss new public administration and development administration.
- b) Define public administration explain nature and scope at public administration.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss the process of implementation and evaluation at public policy.
- b) Discuss impact of Globalisation on policy making.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the process of public policy making.
- b) What is public policy? Explain nature and scope of public policy.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (any four):

[20]

- a) National Rural Health Mission.
- b) POSDCORB view.
- c) Dalit Movement in India.
- d) Good Governance.
- e) Right to education.
- f) Public choice.

Total No. of Questions : 5]

P3052

[5203]-Ext.-12
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO-C2: Public Administration
PO-C5: Public Policy
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
अ) प्रशासकीय व आर्थिक आदरविषयाची चर्चा करा.
ब) सार्वजनिक प्रशासन व खाजगी प्रशासन यांची तुलना करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
अ) नवलोकप्रशासन व विकासप्रशासनाची चर्चा करा.
ब) लोकप्रशासनाची व्याख्या द्या. लोकप्रशासनाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
अ) सार्वजनिक धोरणाच्या अंमलबजावणीची व मूल्यमापनाच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.
ब) धोरणनिश्चितिवर होणाऱ्या जागतिकीकरणाच्या परिणामांची चर्चा करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
अ) सार्वजनिक धोरण निश्चितीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
ब) सार्वजनिक धोरण म्हणजे काय? सार्वजनिक धोरणाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान
- ब) पोस्टकार्ड दृष्टीकोन
- क) भारतातील दलित चळवळ
- ड) सुशासन
- इ) शिक्षणाचा हक्क
- फ) लोकनिवड

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3053

[Total No. of Pages : 4

[5203]Ext.-13
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO-C3: Political Institutions in India
PO-C6: Issues in World Politics
(2013 Pattern) (Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Take a brief review of the concept legislative supremacy in India.
- b) Explain the composition powers and functions of central vigilance commission in India.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the concepts 'Judicial Review' and 'Judicial Activism in detail.
- b) Critically analyse the role, powers and functions of prime minister in the period of globalization.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the meaning, nature and features of new world' order.
- b) Discuss the role of internal determinants in framing the foreign policy of the nation.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the role of IGO and INGO in shaping foreign policy of the country.
- b) Write an essay on 'terrorism

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four):

[20]

- a) Working of democracy in India
- b) Principle of accountability to the legislature.
- c) Norms of Representation.
- d) Humanitarian Intervention.
- e) Energy Security.
- f) Information revolution.

Total No. of Questions : 5]

P3053

[5203]Ext.-13

M.A. (Part - I) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO-C3: Political Institutions in India

PO-C6: Issues in World Politics

(2013 Pattern) (Compulsory Paper)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

- अ) भारतातील 'कायदेमंडळाचे सर्वश्रेष्ठत्व' या संकल्पनेचा थोडक्यात आढावा घ्या.
ब) भारताच्या केंद्रीय दक्षता आयोगाची रचना, कार्ये आणि अधिकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

- अ) न्यायालयीन पुनर्विलोकन 'आणि' न्यायालयीन सक्रियता या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) जागतिकीकरण कालखंडातील पंतप्रधानाची भूमिका कार्ये आणि अधिकारांचे टीकात्मक परीक्षण करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

- अ) नवीन जागतिक व्यवस्थेचा अर्थ, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) राष्ट्राच्या परराष्ट्र धोरण निर्मितीतील अंतर्गत घटकांच्या भूमिकेची चर्चा करा.

- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
- अ) राष्ट्राच्या परराष्ट्र धोरण निर्मितीतील आंतरराष्ट्रीय शासकीय संघटना व आंतरराष्ट्रीय बिगर शासकीय संघटनाची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) 'दहशतवाद' यावर निबंध लिहा.

- प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]
- अ) भारतातील लोकशाही प्रक्रिया
- ब) कायदेमंडळाला उत्तरदायित्व संकल्पना
- क) प्रतिनिधित्वाचे नियम
- ड) मानवी हस्तक्षेप
- इ) उर्जा सुरक्षा
- फ) माहिती क्रांती

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3054

[Total No. of Pages : 4

[5203]Ext.-14

M.A. (Part - I) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO-01:Modern Political Ideologies and

PO-05: Social Movement in India

(2013 Pattern) (Optional Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Explain the types of socialism.
- b) Write the principles of liberalism.

Q2) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Explain the features of feminism.
- b) Write the principles of Environmentalism.

Q3) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Explain the Leadership, Ideology and issues of Farmer's Movement.
- b) Write the caste base politics of mobilization.

Q4) Answer any one of the following question in 500 words. **[20]**

- a) Discuss the NGO'S role in civil society.
- b) Explain the main features of Dalit movement in India.

P.T.O.

Q5) Write short notes (any four):

[20]

- a) Nature of Facism
- b) Progressive Nationalism.
- c) Liberal Feminism.
- d) Challenges to the development Agenda of the state.
- e) Trade unionism.
- f) Importance of New Social Movement.

Total No. of Questions : 5]

P3054

[[5203]Ext.-14
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO-01:Modern Political Ideologies and
PO-05: Social Movement in India
(2013 Pattern) (Optional Paper)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत द्या. [20]
अ) समाजवादाचे प्रकार स्पष्ट करा.
ब) उदारमतवादाची तत्वे लिहा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत द्या. [20]
अ) स्त्रीवादाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) पर्यावरणवादाची तत्वे लिहा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर 500 शब्दांत द्या. [20]
अ) भारतातील शेतकरी चळवळीचे नेतृत्व, विचारप्रणाली व उठविलेले प्रश्न स्पष्ट करा.
ब) जात आधारित संघटनांचे राजकारण लिहा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा. [20]
अ) नागरी समाजातील एनजीओच्या भूमिकेची चर्चा करा.
ब) भारतातील दलित चळवळीची मुख्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टिपा लिहा.

[20]

- अ) फॅसिझमचे स्वरूप
- ब) प्रागतिक राष्ट्रवाद
- क) उदारमतवादी स्त्रीवाद
- ड) राज्याच्या विकासाच्या विषयपत्रिकेपुढील आव्हाने
- इ) कामगार संघवाद
- फ) नविन सामाजिक चळवळींचे महत्व

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3055

[Total No. of Pages : 4

[5203]-Ext.-15

M.A. (Part - I) (For External)

POLITICAL SCIENCE (Optional Paper)

PO-02: Political Thinkers in Modern Maharashtra

PO-06: Political Process in Maharashtra

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss Dr. Ambedkar's views on casteism.
- b) Critically evaluate chiplunkars thought of social reforms.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the role of satyashodhak samaj in social transformation of Maharashtra.
- b) Critically examine the sarvodaya society of Vinoba Bhave.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Analyse the impact of caste on the politics of Maharashtra.
- b) Discuss the issues of backwardness and regional imbalance in Maharashtra.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the growing impact of urban economy on the politics of Maharashtra.
- b) Discuss the dominance and the crisis of co-operative sector in Maharashtra.

P.T.O.

Q5) Write short notes on (any four):

[20]

- a) Javadekar's view on Satyagraha.
- b) V.R. Shinde's view on women.
- c) Agarkar's critique of Hindu society.
- d) Shivesena.
- e) Decline of Agrarian Interest.
- f) Samyukta Maharashtra Samiti

Total No. of Questions : 5]

P3055

[5203]-Ext.-15

M.A. (Part - I) (For External)

POLITICAL SCIENCE (Optional Paper)

PO-02: Political Thinkers in Modern Maharashtra

PO-06: Political Process in Maharashtra

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
अ) जातीव्यवस्थेविषयी आंबेडकरांच्या विचारांची चर्चा करा.
ब) सामाजिक सुधारणांविषयी चिपळूणकरांच्या विचारांचे चिकित्सक परीक्षण करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) महाराष्ट्रातील सामाजिक परिवर्तनातील सत्यशोधक समाजाची भूमिका स्पष्ट करा.
ब) विनोबा भावे यांच्या सर्वोद्द्य समाजाचे चिकित्सक परीक्षण करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) महाराष्ट्रातील राजकारणावर असलेल्या जातींच्या प्रभावाचे विश्लेषण करा.
ब) महाराष्ट्रातील मागासलेपणा व प्रादेशिक असमतोल या प्रश्नांची चर्चा करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) महाराष्ट्रातील राजकारणावरील वाढत्या नागरी अर्थकारणाची चर्चा करा.
ब) महाराष्ट्रातील सहकारक्षेत्राच्या प्रभुत्वावर व समस्यांवर चर्चा करा.

प्रश्न 5) संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) जावडेकरांचे सत्याग्रहाविषयी विचार
- ब) विठ्ठल रामजी शिंदे यांचे स्त्रीविषयी विचार
- क) आगरकरांचो हिंदु समाजावरील भाष्य
- ड) शिवसेना
- इ) कृषिहितसंबंधाचा न्हास
- फ) संयुक्त महाराष्ट्र समिती

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3056

[Total No. of Pages : 4

[5203]-Ext.-16

M.A. (Part - I) (For External)

POLITICAL SCIENCE (Optional)

PO-04: Inequality and Exclusion

PO-06: State Politics in India

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Discuss the advantages of studying state politics. **[20]**

OR

b) Discuss the theoretical debates on ' Gender.

Q2) a) Comment on the issue of communal politics in punjab. **[20]**

OR

b) Write an essay on the emergence of new middle class in India.

Q3) a) Comment on the position of BJP vrs.a-vis. State politics in India. **[20]**

OR

b) Comment on 'Ethnicity based. Identity politics.'

Q4) a) Discuss the linguistic movement in the North East india. **[20]**

OR

b) Discuss water dispute between karnataka and Tamil Nadu.

P.T.O.

Q5) Write notes on any four of the following:

[20]

- a) Problems of the peasantry in India.
- b) Dalit politics in U.P.
- c) The regional identify crisis.
- d) policy of reservation.
- e) Women's movement in India.
- f) ULFA

Total No. of Questions : 5]

P3056

[5203]-Ext.-16
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE (Optional)
PO-04: Inequality and Exclusion
PO-06: State Politics in India
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) अ) राज्यांच्या राजकारणाचा अभ्यास करणाऱ्या फायद्यांची चर्चा करा. [20]
किंवा
ब) 'लिंगभेद' या संकल्पनेच्या सैद्धान्तिक वादाची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) अ) पंजाबमधील जमातवादी राजकारणाच्या मुद्द्यावर भाष्य करा. [20]
किंवा
ब) भारतातील नव्या मध्यम वर्गाच्या उदयावर निबंध लिहा.
- प्रश्न 3) अ) भारतातील राज्यांच्या राजकारणात भाजपचे स्थान यावर भाष्य करा. [20]
किंवा
ब) वार्षिक जाणीवेच्या राजकारणावर भाष्य करा.
- प्रश्न 4) अ) ईशान्य भारतातील भाषिक चळवळीची चर्चा करा. [20]
किंवा
ब) कर्नाटक व तामीळनाडू यांच्यातील पाणी संघर्षाची चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार टीपा लिहा.

[20]

- अ) भारतातील शेतकऱ्यांचे प्रश्न.
- ब) उत्तर प्रदेशातील दलित राजकारण.
- क) प्रादेशिक अस्मितेचा प्रश्न
- ड) आरक्षणाचे धोरण
- इ) भारतातील स्त्री चळवळ
- फ) उल्फा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3057

[Total No. of Pages : 4

[5203]Ext.-17

M.A. (Part - I) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO-03: India's Foreign Policy

PO-07: Human Rights

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: [20]

- a) Discuss various determinants of foreign policy of India.
- b) Discuss the worldwide challenges of Human Rights.

Q2) Answer any one of the following: [20]

- a) Discuss the origin and development of Human rights with reference to UN.
- b) Explain Individual Rights and Group Rights.

Q3) Answer any one of the following: [20]

- a) Discuss various challenges before India's foreign policy.
- b) Discuss India's relations with USA.

Q4) Answer any one of the following: [20]

- a) Discuss the origin, functions and limitations of the National Human Rights commission.
- b) Discuss India's relations with china.

P.T.O.

Q5) Answer any four of the following:

[20]

- a) Safeguards of Human Rights.
- b) Panchsheel.
- c) Alignment Movement.
- d) Rights to Education.
- e) Anti - Poverty Right.
- f) Rights of displaced.

Total No. of Questions : 5]

P3057

[5203]Ext.-17
M.A. (Part - I) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO-03: India's Foreign Policy
PO-07: Human Rights
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]
अ) भारताच्या परराष्ट्रधोरणाच्या विविध घटकांची चर्चा करा.
ब) मानवी हक्कांना मिळालेल्या जागतिक आव्हानांची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]
अ) संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या विशेष संदर्भात मानवी हक्कांचा उगम व विकास यांची चर्चा करा.
ब) व्यक्तिगत हक्क व समूहाचे हक्क स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]
अ) भारताच्या परराष्ट्रधोरणापुढील विविध आव्हानांची चर्चा करा.
ब) भारताच्या अमेरिकेबरोबर संबंधाची चर्चा करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]
अ) राष्ट्रीय मानवी हक्क, आयोगाचा उगम, कार्ये व मर्यादांची चर्चा करा.
ब) भारताच्या चीनबरोबरच्या संबंधाची चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चारची उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) मानवी हक्काचे संरक्षणाचे मार्ग
- ब) पंचशिल
- क) अलिप्ततावादी चळवळ
- ड) शिक्षणाचे अधिकार
- इ) गरीबी विरोधी अधिकार
- फ) विस्थापितांचे अधिकार

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3058

[Total No. of Pages : 4

[5203]Ext.-21

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO-C7: Political Thinking in Modern India and

PO-C10: Traditions of Political Thought

(2013 Pattern) (Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Write an essay on 'Pandit Jawaharlal Nehru as an Architect of Modern India'.
- b) Explain Dr. Babasaheb Ambedkar's views on Democracy.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss Maulana Azad's views on 'Nationalism'.
- b) Critically analyse Gandhian views on 'Sarvodaya'.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Write an essay on 'Plato's Ideal State'.
- b) Critically examine Machiavelli's views on 'Religion' and 'Morality'.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Comment on 'Mill as a pioneer of liberal thoughts'.
- b) Explain, Karl Marx's views on stateless society.

P.T.O.

Q5) Answer any four of the following:

[20]

- a) Periyar's views on Justice.
- b) Nationalism of Tilak.
- c) Jay Prakash Narayan's views on Sarvodaya.
- d) John Locke's description about 'Human Nature' and 'State of Nature'.
- e) Gandhian theory of Satyagraha.
- f) Political thought of Abu Nasr - al - Farabi.

Total No. of Questions : 5]

P3058

[5203]Ext.-21

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO-C7: Political Thinking in Modern India and

PO-C10: Traditions of Political Thought

(2013 Pattern) (Compulsory)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) पं. जवाहरलाल नेहरू आधुनिक भारताचे शिल्पकार यावर निबंध लिहा.
ब) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा लोकशाही विषयक विचार स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) मौलाना आझाद यांच्या राष्ट्रवाद विषयक दृष्टिकोनाची चर्चा करा.
ब) गांधीजींच्या सर्वोदयी विचाराचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) 'प्लेटोचे आदर्शवादी राज्य'या विषयावर निबंध लिहा.
ब) मॅकियाव्हेलीच्या 'धर्म' आणि 'नैतिकता' या विषयीच्या विचारांचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) 'उदारमतवादी विचारांचा उद्गाता - मिल' यावर भाष्य करा.
ब) कार्ल मार्क्सची राज्यविरहीत समाजाची कल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार टीपा लिहा.

[20]

- अ) पेरियारची न्यायविषयक कल्पना.
- ब) टिळकांचा राष्ट्रवाद
- क) जयप्रकाश नारायण यांचा सर्वोदयी विचार.
- ड) मनुष्य स्वभाव व निसर्गावस्था याबाबतचे जॉन लॉकचे वर्णन.
- इ) गांधीजींचा सत्याग्रहाचा सिद्धांत.
- फ) अबु नासर - अलू- फरेबी यांचा राजकीय विचार.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3059

[Total No. of Pages : 4

[5203]Ext.-22

M.A. (Part - II) (For External)
POLITICS (Compulsory)
PO-C8: Political Sociology
PO-C11: Political Process in India
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Define political sociology. Discuss its meaning, nature and origin of political sociology.
- b) Discuss the meaning and nature of power and authority.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Define Ideology. Discuss role of ideology in the development of society.
- b) Define Hegemony. Explain the role of hegemony in the development of society.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Review the electoral politics in India from 1999 on wards.
- b) Discuss the nature of party system in India. with special reference to decline of congress Regime.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss the various inter-state disputes in India.
- b) Discuss the role of caste in Indian politics with special reference to polit movement.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four:

[20]

- a) Meaning and concept of Class.
- b) Bureaucracy an agent of state.
- c) Race and Patriarchy.
- d) Limits of caste Politics.
- e) Naxalite movement.
- f) Caste association.

Total No. of Questions : 5]

P3054

[5203]Ext.-22
M.A. (Part - II) (For External)
POLITICS (Compulsory)
PO-C8: Political Sociology
PO-C11: Political Process in India
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर द्या. [20]
अ) राजकीय समाजशास्त्राची व्याख्या द्या. राजकीय समाजशास्त्राच्या अर्थ, स्वरूप व उदयाची चर्चा करा.
ब) सत्ता व अधिकार यांच्या अर्थ व स्वरूपाची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर द्या. [20]
अ) विचारप्रणालीची व्याख्या द्या. समाजाच्या विकासातील विचारप्रणालीची भूमिकेची चर्चा करा.
ब) धुरिणत्वाची व्याख्या द्या. समाजाच्या विकासातील धुरिणत्वाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) 1999 नंतरच्या निवडणुकीच्या राजकारणाचा आढावा घ्या.
ब) काँग्रेसच्या राजवटीच्या न्हासाच्या संदर्भात भारतातील पक्षपध्दतीच्या स्वरूपाची चर्चा करा.
- प्रश्न 4) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) भारतातील विविध आंतरराज्य वादांची चर्चा करा.
ब) दलित चळवळीच्या विशेष संदर्भात भारतीय राजकारणातील जातीच्या भूमिकेची चर्चा करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) वर्ग - अर्थ व संकल्पना.
- ब) नोकरशाही - राज्याचे एक साधन
- क) वंश व पितृसत्ताक पध्दती
- ड) जातीच्या राजकारणाच्या भूमिका.
- इ) नक्षलवादी चळवळ
- फ) जातीय संघटना

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3060

[Total No. of Pages : 4

[5203]Ext.-23

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO-C9: Theory of International Relations

PO-C12: Political Participation

(2013 Pattern) (Compulsory Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the theory of liberalism in International Relations.
- b) Discuss the levels of political participation.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Write the conflict theory of International Relations.
- b) Explain the Extent of women's participation.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Write the features of the constructivism theory of International Relations.
- b) Discuss the role and importance of New Social Movements.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Write the principles of critical theory of International Relations.
- b) Explain the costs and benefits of political participation.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four:

[20]

- a) The end of cold war.
- b) New Issue - Environment.
- c) Features of post - modernism.
- d) Meaning of political culture.
- e) Importance of political socialization.
- f) Meaning of collective violence.

Total No. of Questions : 5]

P3060

M.A. (Part - II) (For External)
POLITICAL SCIENCE
PO-C9: Theory of International Relations
PO-C12: Political Participation
(2013 Pattern) (Compulsory Paper)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या उदारमतवादी सिध्दांत स्पष्ट करा.
ब) राजकीय सहभागाच्या पातळ्यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा संघर्ष सिध्दांत लिहा.
ब) महिलांच्या सहभागाचा विस्तार स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या रचनावादी सिध्दांताची वैशिष्ट्ये लिहा.
ब) नव्या सामाजिक चळवळींची भूमिका व महत्व यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या टिकात्मक सिध्दांताची तत्वे लिहा.
ब) राजकीय सहभागाच्या नुकसान व फायदे यांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.

[20]

- अ) शीतयुद्धाचा अंत
- ब) नवीन समस्या: पर्यावरण
- क) उत्तर - अधुनिकतावादाची वैशिष्ट्ये
- ड) राजकीय संस्कृतीचा अर्थ
- इ) राजकीय सामाजिकरणाचे महत्व
- फ) सामुहिक हिंसेचा अर्थ

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3061

[Total No. of Pages : 4

[5203]Ext.-24

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICS

PO-09: Comparative Politics - II

PO-13: Political Thoughts of Dr. Ambedkar

(2013 Pattern) (Optional Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss the constitution making process in Nepal.
- b) Discuss the democratic movement in Bangladesh.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss the role of military in Pakistan.
- b) Discuss the role of political parties in the Nation Building process in Srilanka.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss Socio-Political background of Dr. Ambedkar's thoughts.
- b) Evaluate Dr. Ambedkar's contribution of the Indian Nationalism.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss Dr. Ambedkar's views on Liberal Democracy.
- b) Discuss Dr. Ambedkar's views on Indian Constitution.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four:

[20]

- a) Electoral performance of Bangladeshi Awami League.
- b) Issues of minority in Srilanka.
- c) Monarchy in Nepal.
- d) Dr. Ambedkar's views on 'Buddhism'.
- e) Dr. Ambedkar's views on 'Anihilation of caste'
- f) Dr. Ambedkar's economic views.

Total No. of Questions : 5]

P3061

[5203]Ext.-24

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICS

PO-09: Comparative Politics - II

PO-13: Political Thoughts of Dr. Ambedkar

(2013 Pattern) (Optional Paper)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) नेपाळमधील घटनानिर्मितीची प्रक्रियाची चर्चा करा.
ब) बांगलादेशमधील लोकशाही चळवळीची चर्चा करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) पाकिस्तानमधील लष्कराच्या भूमिकेची चर्चा करा.
ब) श्रीलंकेतील राष्ट्रभारणीच्या प्रक्रियेतील राजकीय प्रश्नांच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) डॉ. आंबेडकर यांच्या विचारांच्या सामाजिक - राजकीय पार्श्वभूमीची चर्चा करा.
ब) भारतीय राष्ट्रवादाला डॉ. आंबेडकरांनी केलेल्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) डॉ. आंबेडकर यांच्या उदारमतवादी लोकशाहीविषयक विचारांची चर्चा करा.
ब) डॉ. आंबेडकर यांच्या भारतीय राज्यघटनेविषयी विचारांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही चार टीपा लिहा.

[20]

- अ) बांगलादेशी आवामी लीगची निवडणुकीतील कामगिरी
- ब) श्रीलंकेतील अल्पसंख्यांकाचा प्रश्न
- क) नेपाळामधील राजेशाही
- ड) बुध्दवादाविषयी डॉ. आंबेडकरांचे विचार
- इ) जातीनिर्मूलनाविषयी डॉ. आंबेडकरांचे विचार
- फ) डॉ. आंबेडकरांचे आर्थिक विचार

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3062

[Total No. of Pages : 4

[5203]Ext.-25

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICS

PO-10: Indian Administration

PO-14: Party System in India

(2013 Pattern) (Optional Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the features of Indian Administration during the British period.
- b) Explain administrative functions of Prime Minister.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) State the challenges of development before Indian Administration.
- b) Explain civil service reforms in the context of liberalisation.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the origin and evolution of parties after Independence.
- b) Trace the development of the party system in India after 1977.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss the dilemmas facing the opposition parties in India.
- b) Discuss the ideology of Shivsena.

P.T.O.

Q5) Write any four short notes:

[20]

- a) Citizen's charter.
- b) Political Neutrality.
- c) State secretaries.
- d) The concept of Hindutva
- e) Characteristics of coalition after 1989
- f) National Democratic front.

Total No. of Questions : 5]

P3062

[5203]Ext.-25

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICS

PO-10: Indian Administration

PO-14: Party System in India

(2013 Pattern) (Optional Paper)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) ब्रिटीश राजवटीतील भारतीय प्रशासनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) पंतप्रधानाची प्रशासकीय कार्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) भारतीय प्रशासनापुढील विकासाची आव्हाने सांगा.
ब) उदारमतवादाच्या संदर्भात नागरी सेवा सुधारणा स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) स्वातंत्र्यानंतर झालेल्या पक्षाचा उदय व विकास स्पष्ट करा.
ब) 1977 नंतर झालेला पक्षपध्दतीतील विकासाचा आढावा घ्या.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [20]
अ) विरोधी पक्षांपुढील पेचप्रसंगाची चर्चा करा.
ब) शिवसेनेच्या विचारप्रणालीची चर्चा करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही चार टीपा लिहा.

[20]

- अ) नागरिकांची सनद
- ब) राजकीय तटस्थता
- क) राज्यसचिव
- ड) हिंदुत्वाची संकल्पना
- इ) 1989 नंतरच्या आघाड्याची वैशिष्ट्ये
- फ) राष्ट्रीय लोकशाही आघाडी.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3063

[Total No. of Pages : 4

[5203]-Ext.-26

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICS

PO-011: Politics of Non-Democratic Regimes

PO-015: Co-Operation in Asia Pacific Region

(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss various features of non-democratic regimes.
- b) Write an essay on 'the issues of Economic Development in non-democratic regimes'.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Comment on the role of Legitimacy and control in Non-Democratic regimes.
- b) Explain various theories of Non-Democratic government.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Take a brief review of the Journey of Imperialism to the end of cold war.
- b) Discuss the issues of conflict between USA and Russia.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the role of Asia Pacific countries in the world politics.
- b) Comment on 'the issues of cooperation between Japan and China.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four:

[20]

- a) Types of non-democratic regimes.
- b) Role of leaders in non -democratic regimes.
- c) Third Wave democratization.
- d) Conflict between North-South Korea.
- e) Role of small powers in non-democratic regimes.
- f) Security as a important factor of new regional order.

Total No. of Questions : 5]

P3063

[5203]-Ext.-26

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICS

PO-011: Politics of Non-Democratic Regimes

PO-015: Co-Operation in Asia Pacific Region

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

अ) बिगर लोकशाही राजवटीच्या विविध वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

ब) बिगर लोकशाही राजवटीतील विकासाचे प्रश्न यावर निबंध लिहा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

अ) 'बिगर लोकशाही राजवटीतील 'अधिमान्यता' आणि 'नियंत्रण' यांची भूमिका' यावर भाष्य करा.

ब) 'बिगर लोकशाही' शासनाचे' विविध सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

अ) साम्राज्यवाद ते शीतयुद्ध समाप्ती इथपर्यंतच्या प्रवासाचा थोडक्यात आढावा घ्या.

ब) अमेरिका व रशिया यातील संघर्षाच्या मुद्द्यांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]

अ) जागतिक राजकारणातील आशिया पॅसिफिक देशांची भूमिका स्पष्ट करा.

ब) 'जपान व चीन यातील सहकाराचे मुद्दे' यावर भाष्य करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार टीपा लिहा.

[20]

- अ) बिगर लोकशाही राजवटीचे प्रकार
- ब) बिगर लोकशाही राजवटीतील नेतृत्वाची भूमिका
- क) लोकशाही करणाची तिसरी लाट
- ड) उत्तर - दक्षिण कोरिया मधील संघर्ष
- इ) बिगर लोकशाही राजवटी मधील लहान सत्तांची भूमिका
- फ) नवीन प्रादेशिक व्यवस्था मधील 'सुरक्षा' एक महत्वाचा घटक

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3064

[Total No. of Pages : 4

[5203]Ext.-27

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO-12: Research Methods in Political Science

PO-16: Political Economy of India

(2013 Pattern) (Optional Paper)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Discuss the Ethical issues in social Research.
- b) Explain the challenges to the development agenda of the state.

Q2) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Write the methods of data analysis.
- b) Discuss the politics of middle class.

Q3) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the process of data collection for qualitative research in political science.
- b) Write the class divisions within castes.

Q4) Answer any one of the following: **[20]**

- a) Explain the process of report writing.
- b) Discuss the issue of state autonomy in India.

P.T.O.

Q5) Write short notes on any four:

[20]

- a) Review of literature.
- b) Importance of field study technique in research.
- c) Style of Bibliography
- d) Mixed economy model.
- e) Intra - State inequalities.
- f) Aims of Globalization.

Total No. of Questions : 5]

P3064

[5203]Ext.-27

M.A. (Part - II) (For External)

POLITICAL SCIENCE

PO-12: Research Methods in Political Science

PO-16: Political Economy of India

(2013 Pattern) (Optional Paper)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
-
- प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) सामाजिक संशोधनातील नैतिक मुद्द्यांची चर्चा करा.
ब) राज्याच्या विकास विषयपत्रिकेपुढील आव्हाने स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) माहिती विश्लेषणाच्या पध्दती लिहा.
ब) मध्यम वर्गाच्या राजकारणाची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) राज्यशास्त्राच्या संशोधनातील माहिती संकलनाची गुणात्मक पध्दत स्पष्ट करा.
ब) जातीमधील वर्गीय विभागणी लिहा.
- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [20]
अ) अहवाल लेखनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
ब) भारतातील राज्य स्वायत्तता या मुद्द्यांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार टीपा लिहा.

[20]

- अ) साहित्याचा आढावा.
- ब) संशोधनातील क्षेत्रीय अभ्यास या तंत्राचे महत्व.
- क) संदर्भसूचीची शैली.
- ड) मिश्र अर्थव्यवस्था प्रारूप.
- इ) राज्यातर्गत असमानता.
- फ) जागतिकीकरणाचे उद्देश.

